

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Dolgozat címe: Sérült, fogyatékos családtag elfogadásának segítése biblioterápiával

A dolgozatot készítő hallgató neve: Frigy Erna Ildikó

Szak, képzési szint és tagozat megnevezése: Fejlesztő biblioterápia szakirányú továbbképzési szak

Tanszék/Intézet megnevezése: Neveléstudományi Intézet, Anyanyelvi és Gyermek kultúra Tanszék

Belső témavezető: Dr. Vörös Klára Ilona, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus

Szakedolgozatomban a fogyatékos családtag elfogadásának segítségét mutattam be a biblioterápia eszközeinek felhasználásával, kettős csoportvezetéssel (gyógypedagógus valamint klinikai-és mentálhigiénés szakpszichológus). Leíró, elemző módszerrel tártam fel az elfogadás nehezítettségét magyarázó történelmi, társadalmi összefüggéseket egyrészt pszichológiai, gyógypedagógiai, másrészt szociológiai szempontból. Ahhoz, hogy segítőként megmutassam, felfedeztessem ennek az osztatlan világnak a szépségét a sérült, fogyatékos családtagot nevelő személyekkel, az empátián kívül, szakirodalmi útmutatással is meg kellett értenem fájdalmukat. Amikor a szakedolgozat írásába kezdtem konkrét feldolgozandó művekben, módszerekben és eszközökben még nem tudtam gondolkodni. Az alaptéma (a fogyatékos családtag elfogadásának segítése biblioterápiás eszközökkel) sokrétű megközelítési lehetőségével tisztában voltam, de fogalmam sem volt, hogy ez részletesen milyen tartalmat fog takarni. A szakirodalom tanulmányozása és a saját gyógypedagógiai tapasztalataim alapján folyamatosan erősödött bennem az az érzés, hogy egyéni szakmai kompetenciám kevés egy ilyen érzékeny célcsoport vezetéséhez. Kételemet minden témában íródott könyv, tanulmány megerősítette. Ettől a pillanattól gondolatmenetemet a biblioterápiás csoport kettős vezetésének szakmai indoklása vezette. Leíró, elemző kutatási módszerrel a tervezettnél hosszabb tartalmi egységben fejtettem ki ennek előnyeit. Klinikai- és mentálhigiénés szakpszichológus kolléganőmmel való beszélgetésem, szakmai konzultációm minden alkalommal újabb és újabb szempontokkal egészítette ki a kettős vezetésű csoport módszertani előnyét, melyek a teljesség igénye nélkül a következőkben fog-

lalhatók össze: szakmai kompetenciák összegződése, osztott figyelem, esetlegesen felszínre kerülő patológiás tünetekre való szakszerű reagálás, csoporttagok számára nagyobb „biztonság”, „teljesebb védőháló” nyújtása és nem utolsósorban segítőként egymás segítése. A szakdolgozatomban részletesen bemutattam azokat az alapvető tervezési, szervezési, megvalósítási, értékelési folyamatokat, melyekben a kettős vezetés konkrétan realizálódhat: csoporttagok megismerése (egyéni interjúk készítése), feldolgozandó művek kiválasztása, foglalkozásonkénti cél- és feladatrendszer átbeszélése, közös csoportvezetés után a megtartott foglalkozások hatékonyságának elemzése. A beszélgetésre, feldolgozásra szánt művek kiválasztásánál legfőképp a következő szempontokat tartottam szem előtt: az érzékeny célcsoport tagjai számára távolságtartást és teljes azonosulást is biztosítanak, különböző aspektusból érintsek a fogyatékos ügyet, illetve az elfogadás témakörét a művek feszegessenek tabutémákat is (pl. fogyatékos csecsemő „elbocsájtása”, „halálba segítése”); a szereplők különböző életkorúak legyenek. A foglalkozások tervezésénél figyeltem arra, hogy a beszélgetés verbális túlsúlya mellett megjelenjenek írásos, rajzos feladatok is, melyeknek „megvalósítási ideje” különbözően (hosszú és rövid feladatok válták egymást), szervezésileg legyen lehetőség egyéni és páros tevékenységre is. Elemző munkám - szakirodalmi áttekintéssel és szakmai tapasztalatokkal is megerősített – legfontosabb következtetése az, hogy érzékeny célcsoportom szervezésének, valamint a biblioterápiás foglalkozások tervezésének, lebonyolításának minden lépése leghatékonyabban csak a szakmai kompetenciák összekapcsolásával valósítható meg.

Szakdolgozatírásum legnagyobb hozadéka számomra ismereteim bővítésén, rendszerezésén túl az volt, hogy ismét átgondolhattam, átérezhettem segítő szakmám, hivatásom szépségét:

„Szeretek adni. De tudom, nem önzetlenségből teszem, sőt szinte ellenkezőleg. Ha adhatok, nem csak érezhetem magamat, kiváltságosnak, bőkezűnek. Ami nekem talán több örömet okoz, mint adományom annak, aki megkapja. Mellesleg gyakorlatból tudom, hogy elfogadni sem könnyű. Viszketeg érzés, mely igen nehézé teszi a fenntartások és hátsó szándékok nélküli hálat.” Vámos Miklós